

Ірина СМАЧИЛО

к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу
Західноукраїнського національного університету

УПРАВЛІННЯ ЕМОЦІЙНИМ ІНТЕЛЕКТОМ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Емоційний інтелект є здатністю розуміння, усвідомлення та управління своїми емоціями, мотивацією, поведінкою, думками, вміння керувати власним емоційним станом, а також це здатність управляти емоційними станами інших, звертати увагу на їхні важливі потреби, перейматися їхніми почуттями та переживаннями, сприяти розвитку їхніх сильних сторін [2]. Ця здатність усвідомлення, розуміння, приймання та керування своїм емоційним станом є ключовою у професійній діяльності та під час прийняття управлінських рішень. Також емоційний інтелект є усвідомленням та управлінням відносинами з іншими людьми для досягнення поставлених цілей, мотивації працівників, формування ефективних комунікаційних зв'язків та корпоративної культури [4].

Важливими є:

- розуміння власних і чужих емоцій щодо внутрішніх та зовнішніх подій на основі думок, поведінки, зовнішнього вигляду та фізичного стану; здатність точно оцінити емоції і відповідні потреби;
- здатність використовувати емоції в процесі аналізу, структурування даних, використання інформації в різних ситуаціях, ефективного вирішення проблем;
- вміння визначити джерела емоцій, їх класифікувати, виокремити відповідність емоцій і слів, інтерпретувати емоції, розуміти зміну емоцій та їхній розвиток;
- вміння керувати власними та чужими емоціями внаслідок їхнього впливу на мислення, вирішення завдань, прийняття рішень і вибір поведінки.

На рис. 1 зображено основні компоненти емоційного інтелекту.

Воєнний стан негативно впливає на суспільство. Війна є викликом адаптаційному потенціалу людини, породженням відчуття безнадійності, безпорадності та депресії. Ще з початку війни в Україні кожна людина стикнулася з такими проблемами, як емоційна нестабільність, стрес, внутрішня напруга, відчуття неспроможності щось робити та нестабільністю. Все це стало

реальністю, яка змінює розвиток суспільства. Внаслідок стресових розладів люди втрачають працездатність. Професійна діяльність – це найбільш важлива сфера життя людини, а професійна ідентичність – це основа особистісної ідентичності. Тому сьогодні важливими є адаптація діяльності до умов воєнного стану, попередження стресових розладів, професійного вигорання та психосоціальна підтримка.

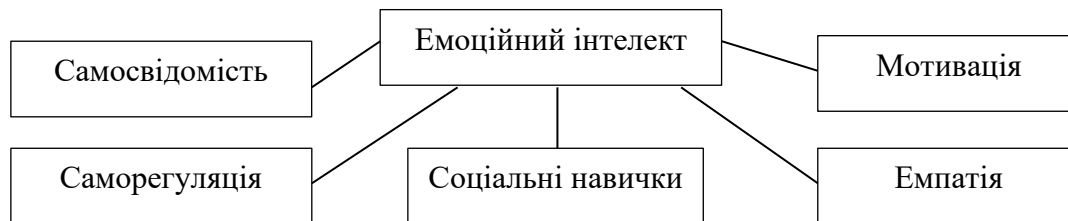

Рис. 1. Компоненти емоційного інтелекту

Примітка. Наведено за [1].

Під час війни, коли виникає загроза життю та добробуту громадян, емоційний, психологічний та соціальний стан людей стає важливою проблемою для всього суспільства. Тому вміння розуміння своїх та чужих емоцій може мати вирішальний вплив на взаємовідносини людей в умовах флуктацій. Негативні емоції, охоплюючи людину цілком, спричиняють процес психологічної та фізичної руйнації здоров'я людини. Тому для відносно швидкого адаптування до існування в умовах невизначеності, а саме воєнного стану, необхідно розвивати емоційний інтелект, вміти розуміти та управляти власними емоціями. Науковці у своїх дослідженнях довели, що людина може втратити емоційну рівновагу тільки на 10–15 хв., а згодом може адаптуватись до будь-яких умов та невизначеності. Тому важливо незважаючи на будь-які, навіть найнесприятливіші ситуації, управляти емоційним інтелектом [3].

З позиції семантики складовими емоційного інтелекту є: емоції та інтелект. Емоції є інтерпретаціями, складними комбінаціями реакцій на зовнішні та внутрішні фактори, мотивами діяльності та поведінки. Вони вказують на важливість ситуації та є спонуканням до прийняття рішення, а також це власне ставлення до дійсності, реакція на певні внутрішні та зовнішні стимули. Інтелект «загальна здатність до пізнання і вирішення проблем, що впливає на успішність будь-якої діяльності та лежить в основі інших здібностей» [4]. У прийнятті рішень та свідомості людини інтелектуальна складова виконує регуляторну функцію і

мотиваційного стимулу.

Для емоційного та інтелектуального розвитку важливе значення має управління емоціями, яке є відповіддю на зростаючий рівень стресу, тривоги, страху. Щоб успішно справлятися із складними ситуаціями, необхідне вміння зберігати витримку, спокій, підтримувати оптимізм і раціонально мислити щодо наявної ситуації. Найбільший успіх досягається тоді, коли в критичний момент не піддаватися паніці, апатії та гідно вийти зі складної ситуації. Все це є найголовнішими компетенціями емоційного інтелекту.

Емоційний інтелект здійснює вплив на такі аспекти управління, як прийняття швидких рішень відповідно до зовнішніх викликів, формування соціально-психологічного клімату, корпоративної культури, комунікаційних взаємозв'язків, розвиток людських ресурсів та мотивація персоналу.

Отже, можна виокремити наступні етапи управління емоційним інтелектом:

1. Визначення емоцій, які переважають.
2. Визначення джерела негативних емоцій та їхній вплив на професійну діяльність та її результати.
3. Аналіз вміння визначати, використовувати та управляти емоціями (рівень емоційного інтелекту).
4. Організація тренінгу (обговорення) з метою трансформації та підвищення емоційного інтелекту для ефективного виконання завдань.
5. Використання засобів заміни емоцій, наприклад на ініціативність, толерантність, відданість, раціоналізм, для зміни ставлення до ситуації.

Основою побудови механізму управління емоційним інтелектом мають бути поведінкові реакції. Управління емоційним інтелектом в умовах воєнного стану – це інструмент швидкого реагування, рушійна інноваційна сила.

Список використаних джерел

1. Гоулман Д. Емоційний інтелект / пер. з англ. С. А. Гумецької. Харків : Віват, 2019. 512 с.
2. Кифяк В. І., Лусте О. О. Емоційний інтелект як інструмент управління бізнес-командами в умовах флуктацій. *Наука і техніка сьогодні*. 2023. № 1 (15). С. 47–61.
3. Лозова О. В. Розвиток емоційного інтелекту в умовах невизначеності. *Мережевий бізнес: становлення, проблеми,*

інновації : матеріали XII міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 27–28 квітня 2022 року). Полтава : ПУЕТ, 2022. С. 100–102.

4. Чернобай Л. І., Широн Ю. О. Емоційний інтелект в системі менеджменту. *Бізнес Інформ*. 2019. № 5. С. 227–232.

Ірина ТРУШ

доктор філософії, доцент кафедри
менеджменту публічного управління та персоналу
Західноукраїнського національного університету

Анастасія ПАВЛЮХ

здобувачка освітньо-професійної програми
«Публічне управління та адміністрування», ЗУНУ
Науковий керівник: д.е.н., професор, професор кафедри
менеджменту, публічного управління та персоналу, ЗУНУ
Григорій МОНАСТИРСЬКИЙ

МЕХАНІЗМ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІЙ: ФІНАНСОВИЙ АСПЕКТ

Фінансовий аспект визначає успішність місцевого самоврядування, забезпечуючи необхідні ресурси для розвитку громади. Реформи сприяли зростанню доходів місцевих бюджетів, активізували пошук резервів їх наповнення та покращили адміністрування податків і зборів. Громади вже відзначають позитивну динаміку у збільшенні власних доходів. Важливо зосередитися на оптимізації бюджетних видатків, ефективному управлінні та уникненні нераціонального витрачання коштів.

Отже, управління фінансами місцевого самоврядування вимагає постійного аналізу та удосконалення процесів. Для забезпечення сталого розвитку громади важливо ефективно використовувати кошти, спрямовуючи їх на пріоритетні напрямки, такі як інфраструктурні проекти, освіта, охорона здоров'я та соціальна підтримка. Крім того, необхідно підтримувати сприятливий клімат для бізнесу та залучати інвестиції для стимулювання економічного зростання та збільшення доходів бюджету. Розробка стратегій фінансового управління та постійний моніторинг їх виконання є ключовими компонентами успішної діяльності місцевих органів влади. Крім того, важливо забезпечувати прозорість та відкритість у використанні бюджетних коштів, щоб забезпечити довіру громади та підтримку їхніх